

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

ในอดีตจนถึงปัจจุบันทหารนั้นเป็นองค์กรที่ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่ใช้อาวุธเพื่อปกป้องชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ จึงจำเป็นต้องควบคุมทางวินัยอย่างเข้มงวดทั้งในเวลาสงบและมีศึกสงคราม ดังนั้นผู้บังคับบัญชาจึงต้องมีเครื่องมือควบคุมระวังรักษาความประพฤติปฏิบัติของทหารผู้ใต้บังคับบัญชาให้อยู่ในระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัดเพื่อให้ภารกิจของหน่วยสำเร็จลุล่วงและเกิดความสงบเรียบร้อยในส่วนรวม ซึ่งเครื่องมือดังกล่าวก็คือพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 ที่ให้อำนาจผู้บังคับบัญชาใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับดูแลรักษาระเบียบวินัยทหารผู้ใต้บังคับบัญชาของตลอดจนให้อำนาจลงทัณฑ์แก่ทหารผู้กระทำผิดวินัย นอกจากนี้ยังเสริมสร้างกองทัพให้มีความเข้มแข็งและเป็นระเบียบ จากการศึกษาพบว่ากฎหมายเกี่ยวกับการอุทธรณ์คำสั่งลงทัณฑ์ทางวินัยทหารตามพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 นั้น ยังมีปัญหาบางประการในการดำเนินการทางวินัยทหาร โดยสรุปปัญหาได้ ดังนี้

1) ปัญหาการไม่กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนในการอุทธรณ์คำสั่งลงทัณฑ์ทางวินัยทหาร

โดยหลักทั่วไปแล้วเมื่อมีคำสั่งใดที่กระทบต่อสิทธิของบุคคล ผู้นั้นย่อมสามารถใช้สิทธิอุทธรณ์ในคำสั่งนั้นได้หากตนเห็นว่าคำสั่งนั้นไม่ถูกต้องหรือเหมาะสมหรือเป็นธรรม พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 ให้อำนาจผู้บังคับบัญชาใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับดูแลรักษาระเบียบวินัยทหารผู้ใต้บังคับบัญชาของตน ตลอดจนให้อำนาจลงทัณฑ์แก่ทหารผู้กระทำผิดวินัยทหารได้ แต่เมื่อทหารผู้ถูกลงทัณฑ์ทางวินัยทหารเห็นว่าตนไม่ได้กระทำความผิดหรือไม่ได้รับความเป็นธรรมรวมทั้งโทษที่ตนได้รับนั้นไม่ถูกต้องเหมาะสม ก็จะมีกระบวนการร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาขอให้ผู้บังคับบัญชาที่สั่งลงทัณฑ์ยกเลิกการลงทัณฑ์นั้นหรือแก้ไขทัณฑ์ให้ถูกต้องเหมาะสม เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 ปรากฏว่าพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการอุทธรณ์คำสั่งลงทัณฑ์ทางวินัยแต่อย่างใด เพียงแต่ได้กำหนดหลักเกณฑ์การใช้สิทธิร้องทุกข์ไว้เพียงอย่างกว้าง และยังไม่มียกเว้นในเรื่องเกี่ยวกับการอุทธรณ์คำสั่งลงทัณฑ์ทางวินัยทหารที่แยกออกมาเฉพาะเพื่อจะเปิดโอกาสให้ผู้ที่ถูก

ลงโทษสามารถโต้แย้งคำสั่งลงโทษดังกล่าวที่คิดว่าไม่ถูกต้อง หรือไม่เหมาะสมเป็นธรรม โดยขั้นตอนการร้องทุกข์นั้นจะต้องร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาของตน หรือร้องทุกข์ต่อผู้มีอำนาจเหนือผู้สั่งลงโทษอีกชั้นหนึ่ง จะเห็นได้ว่า การให้ผู้บังคับบัญชาที่รับเรื่องร้องทุกข์และเป็นผู้พิจารณาเรื่องที่ร้องทุกข์ซึ่งเป็นบุคคลเดียวกันนั้น อาจขัดต่อหลักความเป็นกลางและหลักการมีส่วนร่วมได้เสียซึ่งอาจส่งผลให้เกิดความไม่เป็นธรรมได้ ประกอบกับทหรานั้นปกครองด้วยระบบชั้นยศ และยึดถือในเรื่องสายการบังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด โดยผู้บังคับบัญชาที่มีคำสั่งลงโทษทางวินัยกับผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจเหนือผู้สั่งลงโทษก็มักจะมี ความใกล้ชิดกันในสายการบังคับบัญชามากกว่า ทหารผู้ถูกลงโทษ การพิจารณาจึงอาจไม่เป็นกลางมีความลำเอียง หรืออคติ อันจะส่งผลให้เกิดความไม่เป็นธรรม อีกทั้งการร้องทุกข์ว่าถูกผู้บังคับบัญชาลงโทษก็อาจก่อให้เกิดความบาดหมางขึ้นระหว่างผู้บังคับบัญชาที่สั่งลงโทษและผู้ใต้บังคับบัญชาที่โดนลงโทษ ทหารจึงมักไม่กล้าร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาเพราะว่าไม่เชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม และเกรงว่าถ้าหากร้องทุกข์แล้วจะส่งผลกระทบต่อหน้าที่ราชการทำให้ไม่มีความก้าวหน้า จึงต้องยอมรับโทษทัณฑ์เพื่อให้เรื่องราวต่าง ๆ ยุติลง ซึ่งส่งผลกระทบต่อความรู้สึกและขวัญกำลังใจของผู้ที่ถูกลงโทษที่ได้รับผลกระทบจากคำสั่งดังกล่าว เห็นได้ว่า การร้องทุกข์คำสั่งลงโทษทางวินัยทหาร โดยการร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาที่เคยเป็นผู้พิจารณาและมีคำสั่งลงโทษทางวินัยทหารไปแล้วนั้นเป็นการยากที่ผู้บังคับบัญชาจะเปลี่ยนแปลงคำสั่งดังกล่าว จึงเป็นข้อจำกัดในเรื่องการร้องทุกข์ กระบวนการร้องทุกข์จึงอาจยังไม่เพียงพอที่จะประกันความยุติธรรมให้แก่ทหารผู้ที่ถูกลงโทษทางวินัยได้

จากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 มิได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนในการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยทหารนั้น จะส่งผลให้ทหารผู้ถูกลงโทษทางวินัยไม่สามารถใช้สิทธิการอุทธรณ์ในกระบวนการยุติธรรมขั้นพื้นฐานได้ ซึ่งจะส่งผลเสียต่อทหารผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากคำสั่งลงโทษทางวินัยทหารแล้ว ยังส่งผลก่อให้เกิดความไม่เชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรมในหน่วยงานของทหารอีกด้วย

2) ปัญหาการไม่กำหนดโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ และเรื่องร้องทุกข์

โดยหลักการทั่วไป เมื่อข้าราชการผู้ใดได้รับผลกระทบจากการถูกลงโทษทางวินัย หากเห็นว่าตนได้รับความไม่เป็นธรรม หรือทัณฑ์ที่ตนได้รับไม่เหมาะสม กระบวนการอุทธรณ์จะเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ใช้ในการเยียวยาผลกระทบจากการถูกสั่งลงโทษ โดยผู้ที่ถูกลงโทษอาจขอให้คณะกรรมการหรือองค์กรทางปกครองที่มีอำนาจหน้าที่ทำการพิจารณาคำสั่งลงโทษดังกล่าวใหม่ในทางที่เป็นคุณแก่ตน โดยการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยนั้นจะสามารถอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ โดยคณะกรรมการอุทธรณ์นั้นจะมีหน้าที่ในการพิจารณาพร้อมเสนอ

ความเห็นและข้อวินิจฉัยในเรื่องที่ทำการอุทธรณ์ คณะกรรมการอุทธรณ์มาจากบุคคลที่เป็นกลาง และไม่มีส่วนได้เสีย มีความเป็นอิสระจากผู้บังคับบัญชาที่ส่งลงทัณฑ์ทางวินัยนั้น การพิจารณาและวินิจฉัยจะต้องปราศจากการแทรกแซงจากผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลภายนอก การทำหน้าที่จะต้องทำไปตามหลักความยุติธรรม ปราศจากอคติ ไม่มีความลำเอียงซึ่งเป็นไปตามหลัก ไม่มีส่วนได้เสีย ในคดีที่ตนเป็นผู้วินิจฉัย ดังนั้น การกำหนดโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์จึงมีความสำคัญต่อกระบวนการยุติธรรม จากการศึกษาพบว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 ได้กำหนดเพียงกระบวนการร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาของทหารผู้ถูกลงทัณฑ์ทางวินัย ซึ่งยังไม่เพียงพอสำหรับการอำนวยความสะดวกให้เกิดขึ้นกับผู้ได้บังคับบัญชา เพราะการที่ต้องร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาโดยตรงของผู้ที่ส่งลงทัณฑ์ จะเป็นการร้องทุกข์ต่อบุคคลซึ่งไม่ได้เป็นกลางอย่างแท้จริง การพิจารณาอาจมีความลำเอียงหรือมีอคติได้ เนื่องจากการพิจารณาดังกล่าว อาจเกิดจากความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกันระหว่างผู้พิจารณากับผู้บังคับบัญชาที่ส่งลงทัณฑ์ อีกทั้งการร้องทุกข์นั้นเป็นการร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจรับเรื่องร้องทุกข์เพียงผู้เดียว การใช้ดุลยพินิจเพียงคนเดียวอาจมีการกลั่นกรองคำสั่งที่ไม่สมบูรณ์ ถูกต้อง เหมาะสม เนื่องจากไม่ได้มีการประชุมปรึกษาเพื่อที่จะหาคำวินิจฉัยที่ถูกต้องเป็นธรรมเหมือนกับองค์กรกลุ่มในรูปแบบคณะกรรมการ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากบุคคลหรือองค์กรเพื่อทำหน้าที่ด้วยการประชุมพิจารณาปรึกษาเฉพาะเรื่องที่คณะกรรมการชุดนั้นได้รับมอบหมายแล้วรวบรวมข้อวินิจฉัยหรือข้อเสนอแนะ โดยวิเคราะห์ความคิดเห็นของหลายคนป้องกันการใช้อำนาจตามอำเภอใจของคน ๆ เดียว ซึ่งกว่าจะมีคำตัดสินในเรื่องที่ทำการอุทธรณ์จะต้องได้จากมติของเสียงส่วนใหญ่ของคณะกรรมการ และบุคคลที่จะมาเป็นคณะกรรมการดังกล่าวนั้นจะต้องมาจากบุคคลที่เป็นกลาง ไม่มีส่วนได้เสีย เป็นผู้มีความรู้เชี่ยวชาญในสาขามาร่วมกันพิจารณาคำอุทธรณ์

การที่พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 มิได้มีการกำหนดให้มีโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอุทธรณ์ เนื่องจากกฎหมายมิได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการอุทธรณ์เอาไว้ ทำให้ทหารที่ถูกลงทัณฑ์ทางวินัยไม่สามารถที่จะอุทธรณ์คำสั่งลงทัณฑ์ดังกล่าวได้ ได้แต่เพียงร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาเท่านั้น ดังนั้น เมื่อไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการอุทธรณ์คดีทางวินัยไว้จึงทำให้กฎหมายดังกล่าวไม่มีการกำหนดโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอุทธรณ์ที่จะมาทำหน้าที่ในการพิจารณาและวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งลงทัณฑ์ทางวินัยทหารด้วย จึงทำให้ไม่สอดคล้องต่อหลักองค์กรทางปกครองในรูปแบบของคณะกรรมการ

3) ปัญหาการไม่กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับกรอบระยะเวลาในการพิจารณาอุทธรณ์

เนื่องจากการที่พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 มิได้มีการบัญญัติถึงกระบวนการอุทธรณ์คำสั่งการลงทัณฑ์ทางวินัยทหารไว้เป็นการเฉพาะ แต่จะนำการอุทธรณ์

คำสั่งการลงทัณฑ์ทางวินัยอันเป็นการโต้แย้งดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาที่มีคำสั่งลงทัณฑ์นั้นเข้าไปรวมอยู่ด้วยกันกับกระบวนการร้องทุกข์ เมื่อมีเฉพาะกระบวนการร้องทุกข์ จึงส่งผลให้ทหารผู้ซึ่งร้องทุกข์ทำได้เพียงรอผลของกระบวนการได้สวนสืบหาข้อเท็จจริงโดยที่ไม่อาจรู้ได้ว่าจะเสร็จสิ้นเมื่อใด ซึ่งในบางกรณีเหตุการณ์หรือข้อเท็จจริงอาจจะไม่ได้มีประเด็นซับซ้อนหรือยุ่งยากแต่อย่างใด สามารถที่จะทำการวินิจฉัยเรื่องดังกล่าวได้โดยเร็ว และมีคำชี้ขาดได้ในระยะเวลาที่ไม่นานมากนัก แต่เมื่อไม่มีกรอบระยะเวลาที่กำหนดดังเช่นกระบวนการอุทธรณ์คำสั่งการลงทัณฑ์ทางวินัย ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจในการวินิจฉัยคำร้องทุกข์จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องเร่งรีบดำเนินการ ทั้งนี้ อาจมีสาเหตุบางประการ เช่น มีงานอื่นที่จะต้องปฏิบัติ หรือมีการกิจอื่นที่มีลำดับความจำเป็นเร่งด่วนกว่า จึงยังไม่อาจพิจารณาวินิจฉัยในคำร้องทุกข์นั้นได้ เหตุดังกล่าวจึงอาจส่งผลให้การพิจารณาวินิจฉัยต้องใช้ระยะเวลายาวนานจนเกินสมควรได้ ซึ่งอาจขัดต่อหลักความยุติธรรมขั้นพื้นฐาน ที่ผู้ถูกลงทัณฑ์ควรได้รับการพิจารณาโดยไม่ชักช้า เมื่อพิจารณาในกระบวนการร้องทุกข์ที่ปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 พบว่านอกจากจะมีปัญหาในเรื่องของกรอบเวลาของการพิจารณาอุทธรณ์แล้ว ยังพบปัญหาจากกระบวนการร้องทุกข์อีก คือเมื่อผู้ซึ่งได้รับคำสั่งลงโทษทางวินัยหากยังไม่พอใจหรือสิ้นสงสัยในคำวินิจฉัยชี้ขาดของผู้บังคับบัญชาซึ่งรับเรื่องร้องทุกข์ หรือในกรณีที่ทหารผู้ซึ่งถูกลงโทษได้ร้องทุกข์แล้วแต่ยังไม่ได้รับคำชี้แจงใด ๆ จากผู้บังคับบัญชา ทหารผู้ซึ่งถูกลงทัณฑ์สามารถร้องเรียนไปยังผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปอีกระดับได้เรื่อย ๆ ซึ่งการร้องทุกข์จากคำสั่งลงโทษทางวินัยตามกฎหมายฉบับนี้มีความแตกต่างจากกระบวนการอุทธรณ์คำสั่งการลงทัณฑ์ทางวินัย กล่าวคือ กระบวนการอุทธรณ์ลงทัณฑ์ทางวินัย จะถือว่าคำชี้ขาดของคณะกรรมการอุทธรณ์นั้นถือเป็นที่สุดไม่สามารถโต้แย้งคำสั่งได้อีก แต่พระราชบัญญัติฉบับนี้ กลับเปิดช่องให้ผู้ร้องทุกข์สามารถร้องทุกข์ไปได้เรื่อย ๆ จนกว่าผู้ซึ่งร้องทุกข์จะพอใจในผลคำวินิจฉัยจากผู้บังคับบัญชา ส่งผลให้การร้องทุกข์นั้นยังคงค้างอยู่ในกระบวนการพิจารณาไม่เป็นที่สิ้นสุด อีกทั้งพระราชบัญญัติฉบับนี้ก็ได้บัญญัติว่าการร้องทุกข์นั้นจะถึงที่สุดที่ผู้บังคับบัญชา ระดับใดอีกด้วย

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ และสรุปปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 มาแล้วนั้น จึงขอเสนอแนะแนวทางการแก้ไขดังต่อไปนี้

- 1) แนวทางแก้ไขปัญหาการไม่กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนในการอุทธรณ์คำสั่งลงทัณฑ์ทางวินัยทหาร

เสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 โดยให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในเรื่องของการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนในการอุทธรณ์คำสั่งลงทัณฑ์ทางวินัยทหารขึ้นอีกหมวดหนึ่งโดยบัญญัติหลักเกณฑ์และกระบวนการการอุทธรณ์คำสั่งลงทัณฑ์ทางวินัยทหารที่แยกออกมาโดยเฉพาะ ได้แก่ หลักเกณฑ์ขั้นตอนและวิธีการในการอุทธรณ์การลงทัณฑ์ทางวินัยทหาร เช่น ประเด็นด้านการอุทธรณ์ เหตุแห่งการอุทธรณ์ และประเด็นในการยื่นคำร้องขอพิจารณาอุทธรณ์ โดยยึดหลักแบ่งแยกผู้ใช้อำนาจในการพิจารณาคำสั่งลงทัณฑ์ทางวินัย ออกจากผู้ใช้อำนาจในการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงทัณฑ์ทางวินัยออกจากกัน และให้ผู้พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์มีความเป็นอิสระปราศจากการแทรกแซงจากองค์กรอื่น ๆ รวมทั้งคุ้มครองสิทธิของผู้อุทธรณ์ให้เป็นไปตามหลักความเป็นกลางหรือหลักความไม่มีส่วนได้เสียโดยมีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับความเป็นธรรม คำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพ

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้แนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยเทียบเคียงกฎหมายจากพระราชบัญญัติวินัยทหาร ค.ศ.1982 (พ.ศ.2525) (Defence Force Discipline Act 1982) มาตรา 162 ของเครือรัฐออสเตรเลีย และ พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหารและอาญาทหารในกองทัพ ค.ศ.2014 (พ.ศ.2557) (Act on Military Discipline and Combating Crime in the Defence Forces 2014) มาตรา 55 ของสาธารณรัฐฟินแลนด์

2) แนวทางแก้ไขปัญหาการไม่กำหนดโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์และเรื่องร้องทุกข์

เสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์และเรื่องร้องทุกข์ เพื่อที่จะให้ข้าราชการทหารซึ่งถูกลงทัณฑ์ทางวินัยได้มีสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งการลงทัณฑ์ได้ โดยกำหนดให้มีโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (1) ตุลาการพระธรรมนูญ (เป็นประธาน)
- (2) อัยการทหาร
- (3) นายทหารพระธรรมนูญ

โดยอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์และเรื่องร้องทุกข์ จะมาทำหน้าที่ในการพิจารณาและวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งลงทัณฑ์ทางวินัยเพื่อให้การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวเป็นไปด้วยความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย ไม่ใช่เพียงแต่ให้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชา และให้อำนาจผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียวเท่านั้นในการพิจารณาวินิจฉัยคำสั่งลงทัณฑ์ทางวินัยว่าชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ตลอดจนเป็นการป้องกันการวินิจฉัยที่มีอคติหรือความไม่เป็นกลางในการพิจารณาอีกด้วย ซึ่งในส่วนที่มาของคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์และเรื่องร้องทุกข์ของประเทศไทย

ดังกล่าวนี้อาจมีความแตกต่างจากราชอาณาจักรเดนมาร์กได้ โดยของประเทศไทยนั้นจะปรับให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. 2498 ซึ่งเป็นกฎหมายที่บัญญัติถึงการจัดตั้งและอำนาจของศาลทหาร รวมทั้งบทบัญญัติเกี่ยวกับการพิจารณาของศาลทหาร ตลอดจนกำหนดสิทธิและเจ้าหน้าที่ของทหาร โดยให้ตุลาการพระธรรมนูญเป็นผู้ดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลให้เป็นไปตามด้วยบทกฎหมาย รวมทั้งให้นายทหารพระธรรมนูญหรืออัยการทหารมีอำนาจทำการสอบสวนคดีอาญาทั้งปวงซึ่งอยู่ในอำนาจศาลทหาร ทั้งนี้อัยการยังมีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาอีกด้วย จึงเห็นได้ว่า ตุลาการพระธรรมนูญ อัยการทหาร นายทหารพระธรรมนูญ ล้วนเป็นบุคคลผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายและแบบธรรมเนียมของทหารเป็นอย่างดีจึงมีความเหมาะสมที่จะมาทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์และเรื่องร้องทุกข์ เพื่อให้การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวเป็นไปด้วยความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้แนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเทียบเคียงกฎหมายจากพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร ค.ศ. 2005 (พ.ศ. 2548) (Military Disciplinary Act 2005) มาตรา 17 ของราชอาณาจักรเดนมาร์ก

3) แนวทางแก้ไขปัญหาคำสั่งดังกล่าวไม่กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับกรอบระยะเวลาในการพิจารณาอุทธรณ์

เสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 ในเรื่องกรอบระยะเวลาในการอุทธรณ์และพิจารณาอุทธรณ์ทางวินัย โดยกำหนดให้ดำเนินการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายใน 120 วัน นับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ เว้นแต่มีเหตุขัดข้องที่ทำให้การพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ก็ให้ขยายระยะเวลาได้อีกซึ่งไม่เกินสองครั้ง โดยแต่ละครั้งจะต้องไม่เกิน 60 วัน เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการพิจารณาอุทธรณ์ หากเกิดความเสียหายจากการบังคับลงทัณฑ์ทางวินัยทางวินัยก็สามารถแก้ไข เยียวยาได้ทัน ทั้งนี้เพื่อให้ตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าการอุทธรณ์ ที่ต้องรวดเร็วและถูกต้องเป็นการให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนในการนำเรื่องเข้าสู่กระบวนการพิจารณา สร้างความเชื่อมั่นให้เกิดกับผู้ได้บังคับบัญชาได้

โดยผู้วิจัยได้แนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเทียบเคียงการนำระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มาตรา 118 มาใช้บังคับ

ทั้งนี้ สิทธิที่จะให้ผู้ถูกลงทัณฑ์สามารถอุทธรณ์คำสั่งลงทัณฑ์ทางวินัยทหารได้นั้นให้มีได้เฉพาะทัณฑ์ 4 สถาน คือ

1) ภาคทัณฑ์ คือ ผู้กระทำความผิดมีความผิดอันควรต้องรับทัณฑ์สถานหนึ่งสถานใด แต่มีเหตุอันควรปรานี จึงเป็นแต่แสดงความผิดของผู้นั้นให้ปรากฏหรือให้ทำทัณฑ์บนไว้

- 2) กัก คือ กักตัวไว้ในบริเวณใดบริเวณหนึ่งตามแต่จะกำหนดให้
- 3) ชัง คือ ชังในที่ควบคุมแต่เฉพาะคนเดียวหรือรวมกันหลายคนแล้วแต่จะได้มีคำสั่ง
- 4) จำขัง คือ ชังโดยส่งไปฝากให้อยู่ในความควบคุมของเรือนจำทหาร

เนื่องจากทัณฑ์ทั้ง 4 สถานดังที่กล่าวมานั้นเมื่อผู้รับทัณฑ์ได้รับคำสั่งลงทัณฑ์แล้ว ผลของกระบวนการบังคับโทษยังคงดำเนินต่อไปตามระยะเวลาที่ผู้บังคับบัญชากำหนดไว้ในคำสั่ง เช่น ชัง 2 เดือน เช่นนี้ ทัณฑ์ประเภทดังกล่าวยังเปิดช่องให้ผู้ถูกลงทัณฑ์สามารถอุทธรณ์คำสั่งลงทัณฑ์ได้ หากคณะกรรมการอุทธรณ์เห็นว่าคำสั่งลงทัณฑ์ดังกล่าวไม่ถูกต้องเป็นธรรม ผู้ได้รับทัณฑ์ก็จะได้รับการปล่อยตัวจากการอุทธรณ์คำสั่งลงทัณฑ์ดังกล่าว

แต่ในส่วนการลงทัณฑ์ด้วยการ ทัณฑ์กรรม คือ กระทำการสุขา การโยธา ฯลฯ เพิ่มจากหน้าที่ประจำซึ่งตนจะต้องปฏิบัติอยู่แล้ว หรือปรับให้อยู่เวรยาม นอกจากหน้าที่ประจำนั้น ทหารผู้ถูกลงทัณฑ์ไม่อาจใช้สิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งลงทัณฑ์ทางวินัยได้เนื่องจาก เมื่อได้รับคำสั่งให้ต้องทัณฑ์กรรมแล้วจะต้องปฏิบัติทันที ดังนั้นเมื่อโดนทัณฑ์กรรมหรือได้ปฏิบัติไปแล้วย่อมไม่สามารถย้อนกลับคืนมาได้ การอุทธรณ์คำสั่งลงทัณฑ์ดังกล่าวจึงไม่เกิดประโยชน์หรือผลแต่อย่างใด ดังนั้น สิทธิที่จะให้อุทธรณ์คำสั่งลงทัณฑ์ทางวินัยทหาร ได้นั้นจึงให้มีได้เฉพาะทัณฑ์ 4 สถาน คือ ภาคทัณฑ์ กัก ชัง และจำขัง เท่านั้น